

WELTVEREINIGUNG DER EHEMALIGEN POLITISCHEN HÄFTLINGE
ASSOCIATION MONDIALE DES ANCIENS PRISONNIERS POLITIQUES
WORLD ASSOCIATION OF FORMER POLITICAL PRISONERS

SVETOVÉ ZDRUŽENIE BÝVALÝCH POLITICKÝCH VÄZŇOV

IČO: 37796542 DIČ: 2021593816

Nám. Sv. Egídia 102/10, 058 01 Poprad

Tel: ++421 52 7722626, ++421 903 142771

email: szcpv@szcpv.org

<http://www.szcpv.org>

Vážený pán

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky

JUDr. Boris Susko, PhD.

Ministerstvo spravodlivosti SR

Račianska 71

813 11 Bratislava

minister@justice.sk

podatelnamssr@justice.sk

Elektronicky podpísané

Poprad 21. 3. 2024

Žiadosť o podanie návrhu na novelu zákona 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji

Dodatok k žiadosti o podanie návrhu na novelu zákona č. 365/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom a novelu zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji z januára 2024.

Vážený pán Minister spravodlivosti, ako potvrdzujem v prílohe odpoveďou generálneho riaditeľa sekcie legislatívy č. S-MSSR-002710/2024 zo dňa 8. 3. 2024, naša žiadosť o odstránenie diskriminácie odporcov a obetí bývalého režimu (*žiadosť o podanie návrhu na novelu zákona č. 365/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom a novelu zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji*) nebola akceptovaná s odôvodnením, že naše podnety berú na vedomie a zvažia či sa budú nimi inšpirovať ak bude na zmenách dotknutého právneho predpisu existovať širšia celospoločenská zhoda.

I.

V podaní sme uviedli, že po nadobudnutí účinnosti zákona č. 365/2020 Z. z. a neočakávanom náraste počtu žiadateľov ÚPN, zrejme na podnet ministerstva financií bývalej Matovičovej vlády, v snahe znížiť počet žiadostí a tým aj finančné náklady štátu, zmenil kritéria pre priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja v rozpore s ustanovením § 6 zákona o protikomunistickom odboji, čo je nepripustnou retroaktivitou, ktorá je porušením základných princípov právneho štátu. Týmto ÚPN arbitrálne porušuje nielen zákon o protikomunistickom odboji, ale aj samotný zákon o pamäti národa a o žiadostiach o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja už nerozhoduje komisia zložená aj zo zástupcov občianskych združení zastupujúcich politických väzňov tak, ako tomu bolo v minulosti, ale ústavom určení zamestnanci.

Zásadne nesúhlasíme s tvrdením sekcie legislatívy v ktorom sa uvádza, citujem:

„K uvedenému tvrdeniu uvádzame, že ustanovenie § 6 zákona č. 219/2006 Z. z. nebolo zákonom č. 365/2020 Z. z. menené. Súčasne Vám dávame do pozornosti, že o žiadostiach o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja nikdy nerozhodovala

komisia zložená aj zo zástupcov občianskych združení zastupujúcich politických väzňov, ale na rozhodnutie bol vždy príslušný ústav (§ 11 ods. 1 zákona č. 219/2006 Z. z.).“

Rozhodnutiami Komisie ÚPN v prílohe preukazujeme, že od prijatia zákona v roku 2016 až do nástupu do funkcie predsedu Správnej rady ÚPN Jerguša Sivoša o rozhodnutiach o žiadostiach o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja rozhodovala Komisia ÚPN v ktorej boli aj zástupcovia združení Politickí väzni –Zväz protikomunistického odboja (PV ZPKO) a Konfederácie politických väzňov Slovenska (KPVS). Tak tomu bolo v čase kedy bol predsedom ÚPN Ivan Petranský, Ondrej Krajňák a Ján Palffy. Okrem iných to boli Arpád Tarnoczy, Karol Noskovič a ďalší. Mená členov Komisie ÚPN ministerstvu spravodlivosti poskytne na vyžiadanie ÚPN. Uvedené skutočnosti môže potvrdiť aj bývalý predseda Správnej rady ÚPN Ondrej Krajňák. Pre podozrenie zo zneužívania právomoci verejného činiteľa a spolitizovanie činnosti ÚPN v súvislosti s informáciami o možných kontaktoch kandidáta na prezidenta SR Ivana Korčoka s ŠtB bolo podané trestné oznámenie, ktoré v súčasnosti prešetruje OR PZ Bratislava ako potvrdzujem v prílohe oznámením zo dňa 8. 3. 2024. Jedným z troch bodov je aj zmena metodiky vo veci prejedávania žiadosti o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja. Trestné oznámenie je uverejnené na webovej stránke združenia

<http://www.szcpv.org/24/podanie.html>

II.

Z týchto dôvodov v snahe predísť ústavnej sťažnosti resp. sťažnosti podanej EHR navrhujeme, aby sa Ministerstvo spravodlivosti žiadosťou z januára 2024 opäť zaoberalo.

Uvedené dôvody žiadosti dopĺňujeme o tieto skutočnosti:

1. Zákon o protikomunistickom odboji v pôvodnom znení zo 16. marca 2006 riešil otázku kompetencie priznávania postavenia veterána protikomunistického odboja spravodlivo a správne tak ako neskôr prijatý zákon o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu č.262/2011 Sb. v Českej republike. Ako potvrdzujem v prílohe z ustanovenia § 11 Konanie o priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja ods. (5) vyplýva citujem:

Ak žiadateľ napĺňa podmienky podľa § 6, Ústav pamäti národa požiadava Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“) aj o priznanie postavenia vojnového veterána. Ministerstvo obrany v takomto prípade žiadateľovi vydá preukaz vojnového veterána podľa osobitného predpisu.7)

Takto je to v súčasnosti aj v Českej republike kde kompetenciu priznania postavenia účastníka protikomunistického odboja má Ministerstvo obrany ČR.

Ustanovenie ods.(5) však bolo zrušené čo je dnes dôvodom nespravodlivého a diskriminačného postupu ÚPN a absurdného stavu, kedy je za veterána protikomunistického odboja považovaná napríklad členka rehole, ktorá bola 3 mesiace internovaná po zrušení reholí a účastník odboja, ktorý bojoval so zbraňou v ruke ako vojak v zahraničnej armáde, alebo vojak pohraničnej stráže alebo ČSLA , ktorý sa so zbraňou chcel dostať cez hranicu, resp. pri aktívnom odpore proti komunizmu vlastnil zbraň nie je považovaný za veterána protikomunistického odboja.

Navrhujeme z dôvodu odstránenia deformácie zákona, aby bol zákona novelizovaný v takej podobe ako bol prijatý 16. 3. 2006, a aby o prípadoch odporu proti komunizmu pri ktorom bola použitá vojenská technika, výzbroj a zbrane, taktiež v prípadoch účasti v cudzineckej légii v bojoch proti komunizmu v Indočíne a službe v armáde kapitalistického štátu, o postavení veterána protikomunistického odboja rozhodovalo Ministerstvo obrany SR. Navrhujeme selekciu a rozdelenie kompetencii tak, aby o účastníkoch odporu proti komunizmu z náboženského presvedčenia a nenásilných aktivít rozhodoval ÚPN a rehabilitované odsúdenia za tzv. politické trestné činy proti

štátu podľa Hlavy 1. a vojenské tr. činy malo v kompetencii Ministerstvo obrany SR. Z tohto dôvodu a taktiež aj preto, že väčšina z odsúdených za protištátné konanie boli bývalí vojaci ČSLA žiadosť zasielame na vedomie aj ministrovi obrany SR.

III.

Z poučenia rozhodnutia ÚPN vyplýva, že proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o priznanie účastníka protikomunistického odboja sa bez uvedenia lehoty podáva žiadosť o preskúmanie ministerstvu spravodlivosti SR.

Ako potvrdzuje v prílohe oznámenie ministerstva spravodlivosti č. S-MSSR-000779/2024 zo dňa 21. 2. 2024, podpísané generálnym riaditeľom právnej sekcie, oprávnenej osobe ktorá podala žiadosť o preskúmanie rozhodnutie ÚPN, ktorým ÚPN nepriznal postavenie veterána protikomunistického odboja jej príbuznému, ktorý padol v Indočíne v boji proti expanzii komunizmu, **ministerstvo oznámilo, že nie je kompetentné preskúmať rozhodnutie ÚPN** číslo ÚPN-K-2023/01919 z 20.11.2023.

V danom prípade sa jedná o zjavné porušenie práva na opravný prostriedok zaručené Dohovorom, keďže ministerstvo spravodlivosti neprejednáva žiadosť o preskúmanie v prípade, ak ÚPN priznal postavenie účastníka protikomunistického odboja ale nepriznal postavenie veterána protikomunistického odboja.

Novelizáciou zákona v takej podobe v akej bol pôvodný zákon o protikomunistickom odboji prijatý 16. 3. 2006 by sa odstránilo aj uvedené porušenie práva na spravodlivé konanie a práva na opravný prostriedok.

S úctou

Za Svetové združenie bývalých politických väzňov
František Bednár – predseda

Prílohy:

1. Odpoveď generálneho riaditeľa sekcie legislatívy č. S-MSSR-002710/2024 zo dňa 8. 3. 2024
2. Oznámenie OR PZ Bratislava1 o postúpení trestného oznámenia na predsedu správnej rady ÚPN zo dňa 8. 3. 2024.
3. Rozhodnutia ÚPN vydané Komisiou ÚPN, ktorej členmi boli aj zástupcovia združení politických väzňov.
4. Pôvodné znenie zákona č. 219/ 2006 Z.z. vydané v zbierke zákonov zo dňa 16. marca 2006.
5. Zákon o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu č.262/2011 Sb.
6. Oznámenie ministerstva spravodlivosti č. S-MSSR-000779/2024 zo dňa 21. 2. 2024
7. Žiadosť o podanie návrhu na novelu zákona č. 365/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom a novelu zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji z januára 2024.

Na vedomie:

Minister obrany SR

Úrad vlády

Poslanci NR SR

Bankové spojenie: Fio Banka, a.s, pobočka zahraničnej banky. Svetové združenie bývalých politických väzňov
č. účtu v Slovenskej republike v EUR : 2400889071/8330, IBAN SK3983300000002400889071,
SWIFT/BIC FIOZSKBAXXX

Vážený pán
František Bednár
predseda SZBPV
Nám. sv. Egídia 102/10
058 01 Poprad

Vaše číslo/list zo dňa:

Naše číslo/záznam:
S-MSSR-002710/2024Vybavuje/klapka:
Beráková/91 399Bratislava
8. 3. 2024

VEC: Žiadosť o podanie návrhu na novelu zákona č. 365/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom a novelu zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji) – odpoveď

Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) bola doručená Vami podpísaná a nedatovaná žiadosť o podanie návrhu na novelu zákona č. 365/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom a novelu zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji.

V úvode sa Vám chceme poďakovať za Vašu snahu chrániť práva občanov, ktorí boli aktívni v boji proti komunistickému režimu a tým prispeli k jeho zvrhnutiu a dali možnosť Slovenskej republike stať sa demokratickou spoločnosťou. Na margo uvedeného je ale súčasne potrebné uviesť, že práv v demokratickej spoločnosti sa možno domáhať len v zmysle a v súlade so zákonom, a akýkoľvek iný postup je vylúčený.

Ako jeden z oslovených ústredných orgánov štátnej správy sa vyjadríme k Vašej žiadosti len vo vzťahu k našej vecnej príslušnosti, a teda k Vaším námietkam pokiaľ ide o Ústav pamäti národa (ďalej len ústav“) a k zákonom, ktoré sú v našej gescii a súvisia s činnosťou ústavu [zákon č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 119/1990 Zb.“), zákon č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 219/2006 Z. z.“) a zákon č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 - 1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa) (ďalej len „zákon o pamäti národa)].

◀ Vašej žiadosti uvádzame nasledovné:

Podľa § 6 zákona č. 219/2006 Z. z.

„(1) Účastníkom protikomunistického odboja je občan, ktorý bol politickým väzňom alebo bol z politických dôvodov internovaný, alebo bol v období rokov 1948 až 1953 zaradený do vojenských táborov nútených prác, alebo bol v rokoch 1944 až 1946 civilnou osobou protiprávne násilne odvečnenou do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch.

(2) Podľa tohto zákona je politickým väzňom ten, kto bol v rozhodnom období obmedzený na osobnej slobode väznením, zaradením do tábora nútených prác, protiprávne násilne odvečený alebo internovaný pre svoj aktívny odboj proti komunistickej moci z dôvodov politických, náboženských, či z ďalších dôvodov súvisiacich s protikomunistickým odbojom.“

Podľa § 11 ods. 1 zákona č. 219/2006 Z. z.

„(1) O priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja rozhoduje Ústav pamäti národa na základe písomnej žiadosti“.

Vo Vašom podaní uvádzate, že po nadobudnutí účinnosti zákona č. 365/2020 Z. z. a neočakávanom náraste počtu žiadateľov ústav, zrejme na podnet ministerstva financií, v snahe znížiť počet žiadostí a tým aj finančné náklady štátu, zmenil kritéria pre priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja v rozpore s ustanovením § 6 zákona o protikomunistickom odboji, čo je neprípustnou retroaktivitou, ktorá je porušením základných princípov právneho štátu. Týmto ústav podľa Vás arbitrálne porušuje nielen zákon o protikomunistickom odboji, ale aj samotný zákon o pamäti národa a o žiadostiach o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja už nerozhoduje komisia zložená aj zo zástupcov občianskych združení zastupujúcich politických väzňov tak, ako tomu bolo v minulosti, ale ústavom určení zamestnanci.

K uvedenému tvrdeniu uvádzame, že ustanovenie § 6 zákona č. 219/2006 Z. z. nebolo zákonom č. 365/2020 Z. z. menené. **Súčasne Vám dávame do pozornosti, že o žiadostiach o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja nikdy nerozhodovala komisia zložená aj zo zástupcov občianskych združení zastupujúcich politických väzňov, ale na rozhodnutie bol vždy príslušný ústav (§ 11 ods. 1 zákona č. 219/2006 Z. z.).**

Vo Vašej žiadosti tiež namietate postup ústavu, kedy mal tento podľa Vás selektovaním odporcov a obetí komunizmu, v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a antidiskriminačným zákonom, arbitrálne uprednostňovať pri priznávaní postavenia veterána protikomunistického odboja členov reholí, ktorí neboli pre svoje konanie odsúdení, ale len dočasne internovaní po zrušení reholí a na druhej strane, v rozpore s účelom zákona o protikomunistickom odboji za veteránov protikomunistického odboja nepovažuje tých, ktorí proti komunizmu skutočne aj bojovali so zbraňou v ruke ako účastníci zahraničného odboja. Uvádzate, že týmto postupom ústav spochybnil inštitút veterána protikomunistického odboja tým, že za veteránov považoval členov reholí, ktorí neboli ani odsúdení a podľa náboženského presvedčenia sa ani nemohli zúčastniť aktívneho odboja proti komunistickému režimu. V rozpore s tým, za veteránov protikomunistického odboja nepovažoval účastníkov zahraničného odboja v rokoch 1946 - 1954 v Indočíne alebo násilne odvečených, ktorí zomreli počas transportu alebo v pracovných táboroch označených GULAG.

K týmto vyjadreniam uvádzame, že z aplikačnej praxi sme si nie vedomí žiadneho inštitucionálneho alebo systémového zlyhania ústavu. To, že v sa konaniach vyžadujú aj dôkazy/podklady o preukázaní tvrdených skutočností (napr. o preukázaní účasti v odboji proti komunistickému režimu), považujeme za postup v súlade so zákonom – žiaden orgán verejnej správy nemôže rozhodovať len na základe tvrdení účastníka, ale na základe predložených dôkazov preukazujúcich tvrdené skutočnosti.

Čo sa týka Vášho opakovaného poukázania na stanovisko generálneho riaditeľa právnej sekcie ministerstva Mgr. Matúša Sopatu č. 11951/2022/143 zo dňa 20.06.2022 vo veci právneho výkladu ustanovenia § 6 zákona č. 219/2006 Z. z. a rovnako tak pokiaľ ide o prípad Anny Jablonovskej, v tejto súvislosti zotrvávame na stanovisku uvedenom v liste štátneho tajomníka ministerstva zo dňa 7. marca 2023.

Pokiaľ ide o Vaše návrhy na novelizáciu zákona č. 219/2006 Z. z., tieto berieme na vedomie, ďakujeme Vám za ne a v prípade, ak bude na zmenách dotknutého právneho predpisu existovať širšia celospoločenská zhoda zvažíme, či sa Vašími návrhmi budeme inšpirovať.

Pokiaľ ide o právnu úpravu zákona č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom v znení neskorších predpisov (vrátane zákona č. 365/2020 Z. z.), gestorom uvedeného zákona je Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, ktoré je kompetentné na prípadné legislatívne zmeny citovaného zákona.

Na záver sa Vám chceme poďakovať za Váš záujem o danú problematiku a ~~veríme~~, že naše vysvetlenia prijmete s pochopením.

S pozdravom

Juraj Palúš
generálny riaditeľ sekcie legislatívy

MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY
OKRESNÉ RIADITEĽSTVO POLICAJNÉHO ZBORU V BRATISLAVE I
odbor kriminálnej polície
Sasinkova 23, 812 13 Bratislava I

František Bednár

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo
ORPZ-BA1-OKP-235/24-OZN

Vybavuje
mjr. Mikulová

Bratislava
8.3.2024

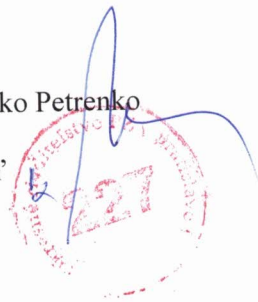
Vec

Ozn. František Bednár - oznámenie

Vo veci Vášho trestného oznámenia na predsedu správnej rady ÚPN Vám oznamujem, že z dôvodu miestnej príslušnosti bolo toto oznámenie odstúpené na Odbor kriminálnej polície OR PZ BA II.

pplk. Ing. Branko Petrenko

riaditeľ

sent 9/8/21
Regulab

Číslo spisu: [REDACTED]

Bratislava 8. augusta 201

ROZHODNUTIE

Komisia Ústavu pamäti národa (ďalej ÚPN) pre posudzovanie žiadostí o priznanie postavenia účastníka protikomunistického odboja podľa Zákona č. 219/2006 Z. z. protikomunistickom odboji preskúmala žiadosť

meno a priezvisko: [REDACTED]

narodený/á: [REDACTED]

bytom: [REDACTED]

o priznanie postavenia účastníka protikomunistického odboja a podľa § 11 ods. 1 zákona č. 219/2006 Z. z. o žiadosti menovaného

nepriznáva

[REDACTED] postavenie účastníka protikomunistického odboja podľa § 6 zákona č. 219/2006 Z. z. Nárok na priznanie bol preskúmaný na základe predloženej žiadosti zo dňa 19. 05. 2006, priložených dokumentov a dokumentov Archívu Ústavu pamäti národa.

Odôvodnenie

Vzhľadom na zákonnú prekážku uvedenú v § 9, písm. c) zákona č. 219/2006 Z. z. nie je možné udeliť štatút účastníka protikomunistického odboja, podľa spomenutého zákona.

17. Dubník
Ivan A. Petranský, PhD.
predseda Správnej rady
Ústavu pamäti národa

Bratislava 27. januára 2015

Číslo spisu: DR/2014/01627

ROZHODNUTIE

Komisia Ústavu pamäti národa (ďalej ÚPN) pre posudzovanie žiadostí o priznanie postavenia veterána protikomunistického odboja podľa Zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji a Zákona č. 58/2009 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov preskúmala žiadosť

meno a priezvisko: František Bednár
narodený/á: 15. 02. 1957
bytom: Nám. Sv. Egídia 102/14, 058 01 Poprad

o priznanie postavenia veterána protikomunistického odboja a rozhodla, že žiadosti menovaného

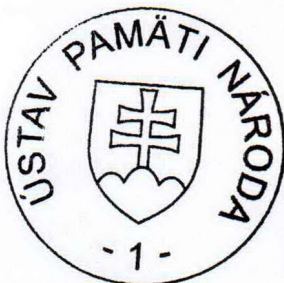
vyhovuje a priznáva

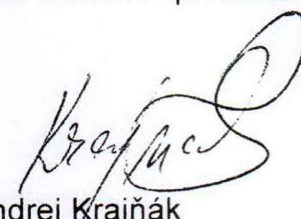
Františkovi Bednárovi (nar. 15. 02. 1957) postavenie veterána protikomunistického odboja podľa § 10 ods. 2 zákona č. 219/2006 Zb.

Odôvodnenie

Nárok na priznanie bol preskúmaný na základe priznania štatútu účastníka protikomunistického odboja podľa § 6 zákona č. 219/2006 Z. z. Tento skutkový stav zodpovedá § 10 ods. 2 zákona č. 219/2006 Zb., ktorý hovorí že účastníkovi protikomunistického odboja podľa § 6 prináleží postavenie veterána protikomunistického odboja.

Menovanému vydá ÚPN podľa § 10 ods. 2 uvedeného zákona preukaz veterána protikomunistického odboja s číslom 00631.

Ondrej Krajňák
predseda Správnej rady
Ústavu pamäti národa

219

ZÁKON

zo 16. marca 2006

o protikomunistickom odboji

Národná rada Slovenskej republiky,
– vedená vôľou oceniť a vyjadriť úctu mužom a ženám,
ktorí s nasadením vlastných životov, osobnej slobody a pripravení k najvyšším obeťam bojovali za vlasť,
bránili hodnoty slobody a demokracie,
– odhodlaná natrvalo pripomínať ideály vlastenectva, cti a statočnosti ďalším generáciám našich občanov a
– pripravená vyjadriť vďaku všetkým etapám národného boja za slobodu,
sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Predmet úpravy

Tento zákon ustanovuje podmienky priznania postavenia účastníka protikomunistického odboja a pôsobnosť Ústavu pamäti národa¹⁾ na úseku starostlivosti o účastníkov protikomunistického odboja.

§ 2

Protikomunistický odboj

(1) Protikomunistický odboj bol pokračovaním národného boja za oslobodenie. Ustanovenia osobitného predpisu²⁾ sa použijú primerane.

(2) Pod protikomunistickým odbojom sa rozumie aktívny odpor občanov proti komunistickému režimu³⁾ prejavovaný či prejavovaný organizovane alebo individuálne v období od 6. októbra 1944 do 17. novembra 1989 (ďalej len „rozhodné obdobie“) verejnými občianskymi postojmi alebo činmi odporu, a to ako na území Československej republiky alebo Československej socialistickej republiky (ďalej len „Československo“), ako aj v zahraničí.

(3) Na účely tohto zákona sa považuje za československého občana aj ten, koho československé štátne orgány svojím rozhodnutím československého občianstva pozbavili.

§ 3

Protikomunistický odboj bol súčasťou studenej voj-

ny vo svete. Jeho účastníci boli aktívni bojovníci za slobodu a demokraciu.

§ 4

Účastník protikomunistického odboja

(1) Účastník protikomunistického odboja je občan, ktorý sa v rozhodnom období ako československý štátny občan staval na odpor proti komunistickému režimu formami uvedenými v § 5 až 8 tohto zákona.

(2) Účastníkovi protikomunistického odboja, ktorý vykonával odbojovú činnosť podľa § 5 až 8 tohto zákona, sa za podmienok ustanovených týmto zákonom priznáva postavenie účastníka odboja, ak túto činnosť vykonával minimálne 12 mesiacov. Obdobie účasti na odbojovej činnosti v rôznych časových obdobiach či v rôznych formách možno spočítať.

(3) Ak účastník protikomunistického odboja utrpel v súvislosti s odbojovou činnosťou uvedenou v § 5 až 8 tohto zákona vážnu ujmu na zdraví alebo zomrel, k obdobiu uvedenému v odseku 2 sa neprihliada.

§ 5

Člen ilegálnej organizácie

(1) Účastníkom protikomunistického odboja je občan, ktorý v rozhodnom období bol členom ilegálnej organizácie alebo skupiny aktívne bojujúcej proti komunistickému režimu.

(2) Na účely tohto zákona sa považuje za člena ilegálnej organizácie ten, kto sa účinne podieľal na vytvorení ilegálnej organizácie alebo sa aktívne zúčastnil na činnosti takej organizácie.

§ 6

Politický väzeň

(1) Účastníkom protikomunistického odboja je občan, ktorý bol politickým väzňom alebo bol z politických dôvodov internovaný, alebo bol v období rokov 1948 až 1953 zaradený do vojenských táborov nútených prác,⁴⁾ alebo bol v rokoch 1944 až 1946 civilnou osobou protiprávne násilne odvlečenou do bývalého

¹⁾ Zákon č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 – 1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa) v znení neskorších predpisov.

²⁾ Zákon č. 255/1946 Zb. o príslušníkoch československej armády v zahraničí a o niektorých iných účastníkoch národného boja za oslobodenie v znení zákona č. 101/1964 Zb.

³⁾ § 2 ods.1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 125/1996 Z. z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému.

⁴⁾ Zákon č. 726/2004 Z. z. o poskytnutí jednorazového peňažného príspevku osobám zaradeným v rokoch 1948 až 1954 do vojenských táborov nútených prác a pozostalým manželkám po týchto osobách v znení neskorších predpisov.

Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývať Zväz sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch.⁵⁾

(2) Podľa tohto zákona je politickým väzňom ten, kto bol v rozhodnom období obmedzený na osobnej slobode väznením, zaradením do tábora nútených prác, protiprávne násilne odvedený alebo internovaný pre svoj aktívny odboj proti komunistickej moci z dôvodov politických, náboženských, či z ďalších dôvodov súvisiacich s protikomunistickým odbojom.

§ 7

Iné zjavné formy odboja

Účastníkom protikomunistického odboja je občan, ktorý v rozhodnom období

- a) bol autorom petícií či obdobných materiálov zameralých na obnovu slobody a demokracie alebo zabezpečoval ich tlač či rozširovanie,
- b) organizoval politické organizácie či verejné vystúpenia proti komunistickému režimu,
- c) vyvíjal politickú, publicistickú či inú preukázateľne protikomunistickú činnosť zameranú na obnovu slobody a demokracie v Československu.

§ 8

Zahraničný odboj

Účastníkom protikomunistického odboja je československý občan, ktorý v rozhodnom období

- a) opustil republiku z dôvodov hroziaceho zatknutia a odsúdenia alebo z dôvodu hroziacej inej formy perzekúcie ako dôsledku protikomunistického odboja,
- b) vyvíjal v zahraničí politickú, publicistickú či inú preukázateľne protikomunistickú činnosť zameranú na obnovu slobody a demokracie v Československu.

§ 9

Prekážky na priznanie postavenia účastníka protikomunistického odboja

Postavenie účastníka protikomunistického odboja, i keď inak spĺňa podmienky uvedené v § 4 až 8, nemôže nadobudnúť, ak tento zákon neustanovuje inak, ten, kto v rozhodnom období

- a) vedome a aktívne sa podieľal na budovaní, rozvoji a upevňovaní komunistickej moci,
- b) v súvislosti s činnosťou ilegálnej organizácie alebo skupiny bojujúcej proti komunistickému režimu sa dopustil činov, ktoré sú trestné i podľa práva platného ku dňu účinnosti tohto zákona a nesúviseli s realizáciou práva odporu proti komunistickej moci,
- c) bol v období po 25. februári 1948 do 17. novembra 1989
 1. príslušníkom Zboru národnej bezpečnosti zaradeným v zložke Štátnej bezpečnosti,
 2. evidovaný v materiáloch Štátnej bezpečnosti ako

rezident, agent, držiteľ požičaného bytu, držiteľ konšpiračného bytu, informátor alebo ideový spolupracovník Štátnej bezpečnosti,

3. tajomníkom orgánu Komunistickej strany Československa alebo Komunistickej strany Slovenska od stupňa okresného alebo jemu na roveň postaveného výboru vyššie, členom predsedníctva týchto výborov, členom Ústredného výboru Komunistickej strany Československa alebo Ústredného výboru Komunistickej strany Slovenska, členom Byra pre riadenie straníckej práce v českých krajinách alebo členom Výboru pre riadenie straníckej práce v českých krajinách,
4. pracovníkom aparátu orgánov uvedených v predchádzajúcom bode na úseku politického riadenia Zboru národnej bezpečnosti a Československej ľudovej armády,
5. príslušníkom Ľudových milícií,
6. členom akčného výboru Národného frontu po 25. februári 1948, previerkových komisií po 25. februári 1948 alebo previerkových a normalizačných komisií po 21. auguste 1968,
7. študentom na Vysokej škole Felixu Edmundoviča Dzeržinského pri Rade ministrov Zväzu sovietskych socialistických republík pre príslušníkov Štátnej bezpečnosti, Vysokej škole Ministerstva vnútra Zväzu sovietskych socialistických republík pre príslušníkov Verejnej bezpečnosti, Vyššej politickej školy Ministerstva vnútra Zväzu sovietskych socialistických republík alebo vedeckým aspirantom alebo účastníkom kurzov dlhších ako tri mesiace na týchto školách,
- d) bol osobou podľa § 1 ods. 3 písm. a), b), c), d) alebo e) osobitného predpisu.²⁾

§ 10

Práva účastníkov protikomunistického odboja

(1) Účastníci protikomunistického odboja majú právo na plnú morálnu rehabilitáciu.

(2) Účastníkovi protikomunistického odboja podľa § 6 prináleží postavenie vojnového veterána podľa osobitného predpisu.⁶⁾

§ 11

Konanie o priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja

(1) O priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja rozhoduje Úrad pamäti národa na základe písomnej žiadosti.

(2) Žiadosť podľa odseku 1 obsahuje meno a priezvisko žiadateľa, dátum a miesto narodenia, adresu trvalého pobytu, údaj o štátnom občianstve, údaje potvrdzujúce splnenie podmienok na priznanie postavenia

⁵⁾ § 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 319/1991 Zb. o zmiernení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií v znení neskorších predpisov.

⁶⁾ Zákon č. 463/2003 Z. z. o vojnových veteránoch a o doplnení zákona č. 328/2002 Z. z. a sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

účastníka protikomunistického odboja podľa tohto zákona a vlastnoručný podpis.

(3) Ak žiadateľ spĺňa podmienky podľa tohto zákona, Ústav pamäti národa vydá žiadateľovi preukaz účastníka protikomunistického odboja.

(4) Postavenie účastníka protikomunistického odboja možno priznať aj občanovi, ktorý umrel. Konanie o priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja in memoriam sa začína na základe žiadosti blízkej osoby zosnulého alebo z vlastného rozhodnutia Ústavu pamäti národa. Žiadosť blízkej osoby obsahuje náležitosti podľa odseku 2.

(5) Ak žiadateľ naplní podmienky podľa § 6, Ústav pamäti národa požiada Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo obrany“) aj o priznanie postavenia vojnového veterána. Ministerstvo obrany v takomto prípade žiadateľovi vydá preukaz vojnového veterána podľa osobitného predpisu.⁷⁾

(6) V odôvodnených prípadoch môže Ústav pamäti národa vydať preukaz podľa odseku 3, aj ak jestvuje prekážka podľa § 9. Môže tak urobiť vtedy, ak intenzita odboja proti komunizmu bola zjavne rozsiahlejšia a dlhodobejšia než existencia prekážky podľa § 9.

(7) Ak Ústav pamäti národa odmietne vydať preukaz podľa odseku 3, môže žiadateľ písomne požiadať Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o preskúmanie tohto rozhodnutia.

Čl. II

Zákon č. 553/2002 Z. z. o sprístupnení dokumentov

o činnosti bezpečnostných zložiek štátu 1939 – 1989 a o založení Ústavu pamäti národa a o doplnení niektorých zákonov (zákon o pamäti národa) v znení zákona č. 110/2003 Z. z., zákona č. 610/2004 Z. z. a zákona č. 309/2005 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

V § 8 ods. 1 sa dopĺňa písmeno j), ktoré znie:
„j) rozhoduje o priznaní postavenia účastníka protikomunistického odboja.“^{2a)}.

Poznámka pod čiarou k odkazu 2a) znie:

„^{2a)} § 11 zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji.“.

Čl. III

Zákon č. 463/2003 Z. z. o vojnových veteránoch a o doplnení zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa mení a dopĺňa takto:

V § 2 ods. 2 sa dopĺňa písmeno e), ktoré znie:
„e) bola účastníkom protikomunistického odboja za podmienok ustanovených osobitným predpisom.“^{4a)}.

Poznámka pod čiarou k odkazu 4a) znie:

„^{4a)} § 10 zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji.“.

Čl. IV

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júna 2006.

Ivan Gašparovič v. r.

v z. **Béla Bugár** v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

⁷⁾ § 3 ods. 4 zákona č. 463/2003 Z. z.

262**ZÁKON**

ze dne 20. července 2011

o účastnících odboje a odporu proti komunismu**PREAMBULE**

Parlament České republiky,

jsa veden vůlí vyjádřit úctu a vděčnost ženám a mužům, kteří v období komunistické totalitní moci s nasazením vlastních životů, osobní svobody i majetku aktivně bránili hodnoty svobody a demokracie,

jsa odhodlán trvale připomínat ideály vlastenectví, cti, statečnosti a sebeobětování dalším generacím,

vyslovuje hlubokou lítost nad nevinnými oběťmi teroru komunistického režimu

a vycházejí ze zásad, které vtělil do zákona o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu,

se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ**ÚČASTNÍCI ODBOJE A ODPORU PROTI KOMUNISMU****§ 1****Předmět zákona**

Tento zákon vymezuje odboj a odpor proti komunismu, stanoví podmínky pro vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu, upravuje rehabilitace a dále stanoví některé úkoly **Ministerstva obrany** (dále jen „ministerstvo“).

§ 2**Vymezení pojmů**

Pro účely tohoto zákona se rozumí

- a) dobou nesvobody úsek československých dějin od 25. února 1948 do 17. listopadu 1989,
- b) odbojem a odporem proti komunismu účast na akcích směřovaných proti komunistickému režimu v Československu projevená ať již jednotlivě či ve skupině na základě politického, náboženského či

mravního demokratického přesvědčení nebo vědomá a veřejná vyjádření takového odporu, na území státu i v zahraničí, a to i ve spojení s cizí demokratickou mocností, některou z forem uvedených v § 3 s cílem odstranit, výrazně oslabit či narušit anebo jinak poškodit komunistickou totalitní moc v Československu a obnovit svobodu a demokracii,

- c) občanem osoba, která měla v době nesvobody státní občanství Československé socialistické republiky nebo jejich právních předchůdců (dále jen „československé státní občanství“), a dále i osoba, která byla československého státního občanství rozhodnutím státních orgánů v době nesvobody zbavena.

§ 3**Formy odboje a odporu proti komunismu**

(1) Formou odboje a odporu proti komunismu se rozumí ozbrojený nebo jiný srovnatelný boj vedený proti komunistickému režimu v Československu, provádění sabotáží, spolupráce se zahraniční zpravodajskou službou demokratického státu, převaděčství nebo překračování státních hranic za účelem účasti v odboji a odporu proti komunismu (agenti-chodci). Za formu odboje a odporu proti komunismu se rovněž považují s tím srovnatelné jiné statečné činy nebo statečné veřejné postoje na podporu ozbrojených akcí směřovaných proti komunistickému režimu v Československu.

(2) Formou odboje a odporu proti komunismu se dále rozumí soustavná či dlouhodobá anebo jinak významná činnost spočívající v

- a) autorství petic nebo obdobných materiálů nebo veřejných vyjádření zaměřených přímo či nepřímo na obnovu svobody, demokracie nebo na oslabení komunistického režimu nebo zabezpečování jejich tisku nebo rozšiřování,
- b) organizaci veřejných vystoupení proti komunistickému režimu, vyvíjení politické, publicistické nebo jiné prokazatelně protikomunistické činnosti zaměřené přímo nebo nepřímo na obnovu svo-

body, demokracie nebo na oslabení komunistického režimu, nebo

- c) vyvíjení politické, publicistické nebo jiné prokazatelné protikomunistické činnosti v zahraničí zaměřené přímo nebo nepřímo na obnovu svobody, demokracie nebo na oslabení komunistického režimu.

(3) Formou odboje a odporu proti komunismu se rozumí též aktivní působení v organizaci nebo skupině, jejíž členové bojovali proti komunistickému režimu způsoby uvedenými v tomto ustanovení.

(4) Formou odboje a odporu proti komunismu se rozumí též takové veřejné politické a společenské postoje zastávané aktivně a z vlastní vůle, které bránily nástupu a udržení komunistické totalitní moci, pokud byl za ně jejich nositel uvězněn, internován nebo jinak omezen na osobní svobodě anebo nuceně vystěhován z místa svého bydliště anebo jinak obdobně závažně postižen.

(5) Za odboj a odpor proti komunismu se považuje též činnost významem srovnatelná s formami odboje a odporu proti komunismu uvedenými v předchozích odstavcích vykonávaná před dobou nesvobody, pokud jejím cílem bylo zabránit nastolení komunistického režimu a zachování svobody a demokracie v Československu, pokud tohoto cíle nebylo možno dosáhnout jinak, a byla spojena s obdobným rizikem.

§ 4

Překážky přiznání postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu

(1) Za účastníka odboje a odporu proti komunismu se nepovažuje občan, který v době nesvobody

- a) byl příslušníkem nebo zaměstnancem bezpečnostních složek¹⁾, s výjimkou základní nebo náhradní vojenské činné služby,
- b) byl evidován v materiálech bezpečnostních složek jako jejich spolupracovník nebo tajný spolupracovník anebo byl členem Pomocné stráže Veřejné bezpečnosti, pomocníkem Pohraniční stráže nebo informátorem zpravodajského aparátu Komunis-

tické strany Československa anebo jinak obdobně spolupracoval s bezpečnostními složkami nebo Komunistickou stranou Československa,

- c) byl členem nebo kandidátem Komunistické strany Československa nebo Komunistické strany Slovenska,
- d) byl příslušníkem Lidových milicí,
- e) byl po 21. srpnu 1968 individuálním členem Svazu československo-sovětského přátelství, s výjimkou těch, kteří své členství ve Svazu československo-sovětského přátelství krátce po 21. srpnu 1968 ukončili,
- f) byl členem akčního výboru Národní fronty po 25. únoru 1948, prověřkových komisí po 25. únoru 1948 nebo prověřkových a normalizačních komisí po 21. srpnu 1968,
- g) byl studentem nebo absolventem vysokých škol politických, bezpečnostních nebo vojenských anebo školení obdobných směrů ve státech, které byly smluvní stranou Varšavské smlouvy²⁾, anebo vědeckým aspirantem anebo účastníkem kursů delších než 3 měsíce na těchto školách,
- h) byl příslušníkem nebo spolupracovníkem zpravodajské služby cizího státu v době, kdy v tomto státě vládl komunistický nebo komunistickému režimu obdobný režim, nebo
- i) se jinak dobrovolně, vědomě a aktivně významným způsobem podílel na budování, rozvoji a upevňování komunistické totalitní moci v Československu.

(2) K překážce podle odstavce 1 se nepřihlíží, pokud byl občan do složek a organizací zde uvedených vyslán nebo se stal jejich členem za účelem boje proti komunistickému režimu.

(3) Občanu uvedenému v odstavci 1 se přiznává postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu, pokud jeho účast na odboji a odporu proti komunismu svou intenzitou, rozsahem nebo délkou zjevně převyšovala jeho účast na budování, rozvoji a upevňování komunistické totalitní moci. Postavení účastníka odboje a odporu proti komunismu se přiznává též občanu

¹⁾ § 2 písm. c) zákona č. 181/2007 Sb., o Ústavu pro studium totalitních režimů a o Archivu bezpečnostních složek a o změně některých zákonů.

²⁾ Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi Albánskou lidovou republikou, Bulharskou lidovou republikou, Maďarskou lidovou republikou, Německou demokratickou republikou, Polskou lidovou republikou, Rumunskou lidovou republikou, Svazem sovětských socialistických republik a Československou republikou, sjednaná ve Varšavě dne 14. května 1955 a publikovaná pod č. 45/1955 Sb.

uvedenému v odstavci 1, který s nasazením vlastního života vykonal v rámci odboje a odporu proti komunismu mimořádně záslužný čin.

(4) Za účastníka odboje a odporu proti komunismu se nepovažuje občan, jehož účast na odboji a odporu proti komunismu byla vedena zavrženíhodnou pohnutkou, anebo který se při této činnosti dopustil zavrženíhodného jednání směřujícího k popření hodnot svobody a demokracie či zvláště zavrženíhodného jednání směřujícího k popření individuálních základních lidských práv a tomuto jednání se v rámci akcí směřovaných proti komunistickému režimu v Československu bylo možné vyhnout. Za účastníka odboje a odporu proti komunismu se dále nepovažuje občan, jehož činy byly vedeny pohnutkou nastolit režim, který by pošlapával hodnoty svobody a demokracie obdobně jako komunistický režim.

§ 5

Postavení válečného veterána

Postavení válečného veterána podle zákona o válečných veteránech se přizná účastníku odboje a odporu proti komunismu, který je státním občanem České republiky a uskutečňoval odboj a odpor proti komunismu formou uvedenou v § 3 odst. 1.

§ 6

Osvědčení

(1) Osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu vydává ministerstvo na základě žádosti občana. Žádost musí kromě obecných náležitostí podání obsahovat podklady prokazující splnění podmínek pro vydání tohoto osvědčení, a pokud jím žadatel disponuje, také doklad o československém občanství nebo doklad o jeho odnětí.

(2) Pokud osoba oprávněná podat žádost podle odstavce 1 zemřela nebo byla prohlášena za mrtvou, může o vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu požádat její manžel, rodič, dítě, jiný příbuzný v řadě přímé nebo sourozenec, popřípadě občanské sdružení nebo jiná právnická osoba, jejichž předmětem činnosti je zkoumání historie, archivnictví, výchova, vzdělávání nebo ochrana lidských práv, anebo občanské sdružení sdružující účastníky odboje proti nacismu nebo odboje a odporu proti komunismu nebo bývalé politické vězně. Tato žádost musí kromě náležitostí uvedených v odstavci 1 týkajících se žadatele a osoby, za niž se o vydání osvědčení žádá, obsahovat, pokud žádost podává manžel, rodič, dítě, jiný příbuzný

v řadě přímé nebo sourozenec, údaj o vztahu žadatele k osobě, za niž se o vydání osvědčení žádá, a vždy datum a místo úmrtí této osoby.

(3) K žádosti podané podle odstavce 1 nebo 2 si ministerstvo opatří odborné stanovisko Archivu bezpečnostních složek, popřípadě i Ústavu pro studium totalitních režimů a dalších vědeckých institucí. Jsou-li splněny podmínky pro vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu, vydá ministerstvo osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu. Nejsou-li tyto podmínky splněny, ministerstvo vydá rozhodnutí o tom, že toto osvědčení nevydává. Jestliže ten, komu má být podle věty druhé vydáno osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu, splňuje podmínky podle § 5, bude mu v tomto osvědčení přiznáno také postavení válečného veterána; ten, komu je takto přiznáno postavení válečného veterána, požívá práv náležejících podle zákona o válečných veteránech válečným veteránům, přičemž náležejí-li určitá práva podle zákona o válečných veteránech i manželům nebo druhům válečných veteránů, mají tato práva i manžel nebo druh té osoby, které bylo postavení válečného veterána přiznáno podle tohoto zákona.

(4) Je-li podána žádost podle odstavce 2 poté, co ministerstvo již vydalo osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu na základě jiné žádosti podle odstavce 1 nebo 2 týkající se téže osoby, ministerstvo žádost odloží a zašle žadateli stejnopis osvědčení.

(5) Osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu obsahuje jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě titul, datum a místo narození, údaj o formě nebo formách a popis jednání odboje a odporu proti komunismu a dále otisk razítka, datum a podpis oprávněné úřední osoby; bylo-li přiznáno postavení válečného veterána v souladu s tímto zákonem, obsahuje osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu také tento údaj.

(6) Vyjde-li najevo, že nebyly splněny podmínky pro vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu, ministerstvo vydá rozhodnutí o zrušení tohoto osvědčení a informuje o tom Českou správu sociálního zabezpečení.

(7) Žijícímu účastníku odboje a odporu proti komunismu, který je státním občanem České republiky, ministerstvo ve lhůtě 30 dnů ode dne vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu vyplatí jednorázový peněžitý příspěvek ve výši 100 000 Kč; tento jednorázový peněžitý příspěvek není předmětem daně z příjmů fyzických osob. Zemře-li účastník od-

boje a odporu proti komunismu, který je státním občanem České republiky, po dni vydání osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu nebo pozbudeli po tomto dni státního občanství České republiky, přičemž jednorázový peněžitý příspěvek ještě nebyl v souladu s první větou vyplacen, právo účastníka odboje a odporu proti komunismu na tento jednorázový peněžitý příspěvek zaniká a ten nebude již vyplacen. Osobě, která byla manželem účastníka odboje a odporu proti komunismu, který již zemřel nebo byl prohlášen za mrtvého a kterému nebyl vyplacen jednorázový peněžitý příspěvek podle věty první, alespoň po část doby, kdy uskutečňoval odboj a odpor proti komunismu, ohledně něhož mu bylo vydáno osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu, ministerstvo na žádost této osoby vyplatí ve lhůtě 30 dnů ode dne podání její žádosti jednorázový peněžitý příspěvek ve výši 50 000 Kč; tento jednorázový peněžitý příspěvek není předmětem daně z příjmů fyzických osob. Jednorázový peněžitý příspěvek se osobě podle věty třetí nevyplatí, dopustila-li se tato osoba vůči manželu, který byl účastníkem odboje a odporu proti komunismu, zavrženíhodného jednání, zejména spoluprací s bezpečnostními složkami. Zemře-li osoba podle věty třetí po dni, kdy podala žádost podle věty třetí, přičemž jednorázový peněžitý příspěvek ještě nebyl v souladu s větou třetí vyplacen, její právo na tento jednorázový peněžitý příspěvek zaniká a ten nebude již vyplacen.

§ 7

Etická komise České republiky pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu

(1) Zřizuje se Etická komise České republiky pro ocenění účastníků odboje a odporu proti komunismu (dále jen „Komise“). Komise rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutím ministerstva podle § 6 odst. 3 a 6.

(2) Komise má devět členů; po dvou členech volí a odvolává Poslanecká sněmovna, Senát, vláda a Rada Ústavu pro studium totalitních režimů, jednoho člena jmenuje a odvolává prezident republiky. Předsedu Komise volí a odvolává vláda z členů volených vládou.

(3) Členem Komise může být zvolena fyzická osoba, která je způsobilá k právním úkonům a je spolehlivá a bezúhonná.

(4) Členové Komise jsou voleni na funkční období pěti let. Nikdo nemůže být zvolen více než dvakrát za sebou.

(5) Členství v Komisi je veřejnou funkcí³⁾. Funkční období člena komise je pět let.

(6) Jednání Komise svolává a řídí její předseda. K platnosti usnesení Komise je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. Komise přijímá jednací řád, ve kterém stanoví podrobná pravidla svého jednání.

(7) Komise spolupracuje s Ústavem pro studium totalitních režimů a s Archivem bezpečnostních složek, které jí na vyžádání poskytují nezbytné podklady a informace.

§ 8

Úprava důchodů

(1) Účastníci odboje a odporu proti komunismu, kterým o tom bylo vydáno osvědčení a kteří pobírají starobní nebo invalidní důchod z českého důchodového pojištění, a vdova nebo vdovec, kteří pobírají vdovský nebo vdovecký důchod z českého důchodového pojištění po účastníkovi odboje a odporu proti komunismu, kterému o tom bylo vydáno osvědčení, mají nárok na stanovení výše procentní výměry důchodu nejméně v částce uvedené v odstavci 3.

(2) Základem pro stanovení výše procentní výměry důchodu náležejícího osobám uvedeným v odstavci 1 je procentní výměra průměrného starobního důchodu zjištěná pro účely zvýšení důchodů od ledna 2012⁴⁾. Pro stanovení výše procentní výměry důchodů přiznávaných ode dne po 31. prosinci 2011 je základem částka stanovená podle věty první a zvýšená podle předpisů o zvyšování důchodů, které nabudou účinnosti do dne, od něhož se důchod přiznává.

(3) Nejnižší procentní výměra

a) starobního důchodu přiznaného podle § 29 zákona o důchodovém pojištění⁵⁾ nebo podle obdobných ustanovení předchozích předpisů a invalidního dů-

³⁾ § 201 zákoníku práce.

⁴⁾ § 67 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁾ Zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

chodu pro invaliditu třetího stupně činí částku stanovenou podle odstavce 2,

- b) invalidního důchodu pro invaliditu druhého stupně, vdovského a vdoveckého důchodu činí polovinu částky stanovené podle odstavce 2,
- c) invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně činí třetinu částky stanovené podle odstavce 2,
- d) starobního důchodu přiznaného podle § 31 zákona o důchodovém pojištění stanovená podle odstavce 2 se snižuje o 275 Kč za každé i započaté 90denní období, za které byla procentní výměra naposledy snížena;

ustanovení § 54 odst. 3 a § 61 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění⁵⁾ platí obdobně, ustanovení § 59 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění⁵⁾ platí s tím, že se výše důchodů pro souběh nepřehodnocují, pokud k souběhu došlo přede dnem, od něhož náleží důchod v nejnižší procentní výměře podle tohoto zákona.

(4) Žádost o úpravu vypláceného důchodu se podává u orgánu sociálního zabezpečení, který oprávněné osobě vyplácí důchod, a je třeba k ní přiložit úředně ověřený opis nebo úředně ověřenou kopii osvědčení podle § 6; jde-li o poživatele důchodu, který vyplácí Česká správa sociálního zabezpečení, lze žádost podat nebo sepsat u okresní správy sociálního zabezpečení příslušné podle místa pobytu žadatele. Vznikl-li nárok na výplatu důchodu před 17. listopadem 2011, náleží důchod ve výši podle odstavce 3 od splátky důchodu splatné v prosinci 2011. Vznikne-li nárok na výplatu důchodu po 16. listopadu 2011, náleží důchod ve výši podle odstavce 3 ode dne jeho přiznání, nejdříve však od splátky důchodu splatné v prosinci 2011. Úprava výše důchodu podle odstavce 3 bude provedena nejpozději při výplatě v dubnu 2012, bude-li žádost podána do 31. prosince 2011, jinak nejpozději do 3 měsíců po podání žádosti.

§ 9

Evidence

Ministerstvo vede evidenci osob, kterým bylo vydáno osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu; tato evidence obsahuje stejnopis písemného vyhotovení osvědčení podle § 6 odst. 3, popřípadě stejnopis písemného vyhotovení rozhodnutí o zrušení osvědčení. Ministerstvo zveřejňuje způsobem umožňujícím dálkový přístup jméno, popřípadě jména, příjmení, popřípadě titul, datum a místo narození osob, kterým bylo vydáno osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu.

§ 10

Pamětní odznak

(1) Spolu s osvědčením účastníka odboje a odporu proti komunismu udělí ministerstvo pamětní odznak; pamětním odznakem je pamětní odznak účastníka odboje a odporu proti komunismu a pamětní odznak pro pozůstalého po účastníkovi odboje a odporu proti komunismu. Pamětní odznak účastníka odboje a odporu proti komunismu se uděluje pouze žijícím účastníkům odboje a odporu proti komunismu. Pamětní odznak pro pozůstalého po účastníkovi odboje a odporu proti komunismu se uděluje příbuznému účastníka odboje a odporu proti komunismu, který podal žádost podle § 6 odst. 2.

(2) Vzor pamětního odznaku účastníka odboje a odporu proti komunismu a vzor pamětního odznaku pro pozůstalého po účastníkovi odboje a odporu proti komunismu, jakož i pravidla jejich nošení stanoví ministerstvo vyhláškou.

(3) Zruší-li ministerstvo osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu, je ten, jemuž byl pamětní odznak udělen, popřípadě ten, kdo jej má v držení, povinen vrátit jej ministerstvu.

§ 11

Rehabilitace

Soud na návrh zruší trest uložený za trestný čin, na který se nevztahuje rehabilitace podle zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, ve znění pozdějších předpisů, anebo rehabilitace podle § 6 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, prokáže-li se během řízení, že jednání odsouzeného bylo vedeno úmyslem oslabit či narušit anebo jinak poškodit komunistickou totalitní moc v Československu anebo k tomu vytvořit prostředky. Návrh lze podat nejpozději do 5 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Pro účely tohoto řízení a následného odškodnění se přiměřeně použijí ustanovení § 4 a následující zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci. Náhrada se vyplácí v hotovosti. Toto ustanovení se nevztahuje na trestné činy spáchané z pohnutek nízkých nebo nečestných.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o správních poplatcích

§ 12

Příloha k zákonu č. 634/2004 Sb., o správních po-

platcích, ve znění zákona č. 217/2005 Sb., zákona č. 228/2005 Sb., zákona č. 361/2005 Sb., zákona č. 444/2005 Sb., zákona č. 545/2005 Sb., zákona č. 553/2005 Sb., zákona č. 48/2006 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 81/2006 Sb., zákona č. 109/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 130/2006 Sb., zákona č. 136/2006 Sb., zákona č. 138/2006 Sb., zákona č. 161/2006 Sb., zákona č. 179/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 215/2006 Sb., zákona č. 226/2006 Sb., zákona č. 227/2006 Sb., zákona č. 235/2006 Sb., zákona č. 312/2006 Sb., zákona č. 575/2006 Sb., zákona č. 106/2007 Sb., zákona č. 261/2007 Sb., zákona č. 269/2007 Sb., zákona č. 374/2007 Sb., zákona č. 379/2007 Sb., zákona č. 38/2008 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 140/2008 Sb., zákona č. 182/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 239/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 296/2008 Sb., zákona č. 297/2008 Sb., zákona č. 301/2008 Sb., zákona č. 309/2008 Sb., zákona č. 312/2008 Sb., zákona č. 382/2008 Sb., zákona č. 9/2009 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 141/2009 Sb., zákona č. 197/2009 Sb., zákona č. 206/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 291/2009 Sb., zákona č. 301/2009 Sb., zákona č. 346/2009 Sb., zákona č. 420/2009 Sb., zákona č. 132/2010 Sb., zákona č. 148/2010 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 343/2010 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 30/2011 Sb., zákona č. 105/2011 Sb., zá-

kona č. 133/2011 Sb., zákona č. 134/2011 Sb. a zákona č. 152/2011 Sb., se mění takto:

1. V části I položce 3 v textu Osvobození v bodu 3 se slova „a k“ nahrazují slovem „k“, na konci textu bodu 3 se tečka nahrazuje čárkou a doplňují se slova „a k provedení zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu.“.

2. V části I položce 4 v textu Osvobození v bodu 1 se slova „a k“ nahrazují slovem „k“, na konci textu bodu 1 se tečka nahrazuje čárkou a doplňují se slova „a k provedení zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu.“.

3. V části I položce 5 v textu Osvobození v bodu 1 se slova „a k“ nahrazují slovem „k“, na konci textu bodu 1 se tečka nahrazuje čárkou a doplňují se slova „a k provedení zákona č. 262/2011 Sb., o účastnících odboje a odporu proti komunismu.“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

§ 13

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 17. listopadu 2011.

Němcová v. r.

Klaus v. r.

Nečas v. r.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon: 272 927 011, fax: 974 887 395 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, nám. Hrdinů 1634/3, pošt. schr. 155/SB, 140 21 Praha 4, telefon: 974 817 289, fax: 974 816 871 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, tel.: 516 205 175, e-mail: sbirky@moraviapress.cz. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 00421 2 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku z předcházejícího roku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2011 činí 8 000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, celoroční předplatné a objednávky jednotlivých částek (dobírky) – 516 205 175, objednávky-knihkupci – 516 205 177, e-mail – sbirky@moraviapress.cz, zelená linka – 800 100 314. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej** – **Benešov:** Oldřich HAAGER, Masarykovo nám. 231; **Brno:** Ing. Jiří Hrazdil, Vranovská 16, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** SEVT, a. s., Česká 3, tel.: 387 319 045; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Přibíková, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953, tel.: 312 248 323; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, nám. Míru 169; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Litoměřice:** Jaroslav Tvrdík, Štursova 10, tel.: 416 732 135, fax: 416 734 875; **Most:** Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, Zdeněk Chumchal – Knihkupectví Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Denisova 1; **Otrokovice:** Ing. Kučeřík, Jungmannova 1165; **Pardubice:** LEJHANEČ, s. r. o., třída Míru 65; **Plzeň:** Typos, tiskařské závody s. r. o., Úslavská 2, EDICUM, Bačická 15, Technické normy, Na Roudné 5, Vydavatelství a naklad. Aleš Čeněk, nám. Českých bratří 8; **Praha 1:** NEOLUXOR, Na Poříčí 25, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, NEOLUXOR s. r. o., Václavské nám. 41, Právnické a ekonomické knihkupectví, Elišky Krásnohorské 14, tel.: 224 813 548; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17, PERIODIKA, Komornická 6; **Praha 9:** Abonentní tiskový servis-Ing. Urban, Jablonecká 362, po – pá 7–12 hod., tel.: 286 888 382, e-mail: tiskovy.servis@top-dodavatel.cz, DOVOZ TISKU SUWECO CZ, Klečákova 347; **Praha 10:** BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, MONITOR CZ, s. r. o., Třebostická 5, tel.: 283 872 605; **Přerov:** Odborné knihkupectví, Bartošova 9, Jana Honková-YAHO-i-centrum, Komenského 38; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel./fax: 352 605 959; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Zavadilská 786; **Teplice:** Knihkupectví L & N, Kapelní 4; **Ústí nad Labem:** PNS Grosso s. r. o., Havířská 327, tel.: 475 259 032, fax: 475 259 029, Kartoos, s. r. o., Solvayova 1597/3, Vazby a doplňování Sbírky zákonů včetně dopravy zdarma, tel.-fax: 475 501 773, www.kartoon.cz, e-mail: kartoon@kartoon.cz; **Zábřeh:** Mgr. Ivana Patková, Žižkova 45; **Zátec:** Simona Novotná, Brázda-prodejna u pivovaru, Žižkovo nám. 76, Jindřich Procházka, Bezděkov 89 – Vazby Sbírky, tel.: 415 712 904. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšlé v době od za evidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamace:** informace na tel. číslo 516 205 175. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právník osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.

Vážená pani
Eva Šimčísková
Kollárova 38
036 01 Martin

Vaše číslo/list zo dňa
10.01.2024

Naše číslo/záznam
S-MSSR-000779/2024

Vybavuje/kontakt
Mgr. Mišík/91225

Bratislava
21.02.2024

Vec**Žiadosť o preskúmanie rozhodnutia Ústavu pamäti národa č. ÚPN-K-2023/01919 - odpoveď**

Dňa 12.01.2024 bola Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) doručená Vaša žiadosť, ktorou ste v zmysle § 11 ods. 6 zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji (ďalej len „zákon č. 219/2006 Z. z.“) požiadali ministerstvo o preskúmanie rozhodnutia Ústavu pamäti národa (ďalej len „ÚPN“) číslo ÚPN-K-2023/01919 z 20.11.2023, fotokópiu ktorého ste pripojili v prílohe. V žiadosti ste okrem iného uviedli, že ÚPN označeným rozhodnutím nepriznal postavenie veterána protikomunistického odboja in memoriam Vášmu nebohému strýkovi Štefanovi Hriňovi, nar. 29.04.1929, ktorý padol dňa 07.10.1950 ako príslušník francúzskej cudzineckej légie, pri bojových operáciách v Indočíne.

Podľa § 11 ods. 3 zákona č. 219/2006 Z. z., ak žiadateľ spĺňa podmienky podľa tohto zákona, Ústav pamäti národa vydá žiadateľovi preukaz účastníka protikomunistického odboja.

Podľa § 11 ods. 6 zákona č. 219/2006 Z. z., ak Ústav pamäti národa odmietne vydať preukaz podľa odseku 3, môže žiadateľ písomne požiadať Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky o preskúmanie tohto rozhodnutia.

Podľa § 11b ods. 1 zákona č. 219/2006 Z. z., postavenie veterána protikomunistického odboja in memoriam možno priznať účastníkovi protikomunistického odboja podľa § 6, ktorý zomrel.

Podľa § 11b ods. 2 zákona č. 219/2006 Z. z., konanie o priznanie postavenia veterána protikomunistického odboja in memoriam sa začína na základe

- a) podnetu Ústavu pamäti národa alebo
- b) žiadosti blízkej osoby zosnulej osoby

Podľa § 11b ods. 3 zákona č. 219/2006 Z. z., žiadosť podľa odseku 2 písmeno b obsahuje

- a) titul, meno, priezvisko, adresu a vlastnoručný podpis blízkej osoby zosnulej osoby
- b) uvedenie príbuzenského vzťahu k zosnulej osobe,
- c) údaje o zosnulej osobe
 1. titul, meno a priezvisko,
 2. dátum a miesto narodenia,
 3. dátum a miesto úmrtia a úradne overenú kópiu úmrtného listu, ak údaje nie je možné získať z informačných systémov verejnej správy podľa osobitného predpisu
 4. štátne občianstvo.

MINISTERSTVO
SPRAVODLIVOSTI
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Podľa § 11b ods. 4 zákona č. 219/2006 Z. z., ak Ústav pamäti národa prizná postavenie veterána protikomunistického odboja in memoriam, vydá blízkej osobe zosnulej osoby preukaz veterána protikomunistického odboja in memoriam.

Podľa § 11b ods. 5 zákona č. 219/2006 Z. z., Ústav pamäti národa je povinný na účely priznania jednorazového príplatku podľa osobitného predpisu písomne oznámiť Sociálnej poisťovni alebo orgánu príslušnému na výplatu dôchodku podľa osobitného predpisu tieto údaje:

- a) titul, meno a priezvisko veterána protikomunistického odboja in memoriam,
- b) dátum a miesto narodenia,
- c) rodné číslo.

Podľa § 11b ods. 6 zákona č. 219/2006 Z. z., lehota na zaslanie údajov podľa odseku 5 je 30 dní odo dňa priznania postavenia veterána protikomunistického odboja in memoriam.

Vzhľadom na to, že označeným rozhodnutím ÚPN došlo k priznaniu Štefanovi Hriňovi postavenia účastníka protikomunistického odboja in memoriam, v súvislosti s čím Vám bol vydaný preukaz účastníka protikomunistického odboja in memoriam s číslom 1325, a s poukazom na skutočnosť, že ustanovenie § 11b zákona č. 219/2006 Z. z. neupravuje kompetenciu ministerstva preskúmať rozhodnutia o priznaní, resp. nepriznaní postavenia veterána protikomunistického odboja in memoriam **Vám oznamujeme, že ministerstvo nie je kompetentné preskúmať rozhodnutie ÚPN** číslo ÚPN-K-2023/01919 z 20.11.2023.

Týmto Vašu žiadosť z 10.01.2024 považujeme na ministerstve za vybavenú.

S pozdravom

Mgr. Matúš Sopata
generálny riaditeľ právnej sekcie

WELTVEREINIGUNG DER EHEMALIGEN POLITISCHEN HÄFTLINGE
ASSOCIATION MONDIALE DES ANCIENS PRISONNIERS POLITIQUES
WORLD ASSOCIATION OF FORMER POLITICAL PRISONERS

SVETOVÉ ZDRUŽENIE BÝVALÝCH POLITICKÝCH VÄZŇOV

IČO: 37796542 DIČ: 2021593816

Nám. Sv. Egídia 102/10, 058 01 Poprad

Tel: ++421 52 7722626, ++421 903 142771

email: szcpv@szcpv.org

<http://www.szcpv.org>

Vážený pán

Minister spravodlivosti Slovenskej republiky

JUDr. Boris Susko, PhD.

Ministerstvo spravodlivosti SR

Račianska 71

813 11 Bratislava

minister@justice.sk

podatelnamssr@justice.sk

Žiadosť o podanie návrhu na novelu zákona č. 365/2020 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom a novelu zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji.

Vážený pán Minister spravodlivosti, ako je zrejmé z porovnania zákonov prijatých v Českej a Slovenskej republike od roku 1990 týkajúcich sa odškodnenia obetí a zmiernenia spôsobených krívd uverejneného na našej webovej stránke. <http://www.szcpv.org/04/pravo.html>, sociálna situácia politických väzňov v Slovenskej republike v porovnaní s Českou republikou je značne horšia.

Bývalé pravicové vlády často skôr pseudopravicovo-liberálno-kresťanské zlepence prijatím niektorých zákonov často len oneskorene reagovali na kroky českej vlády, ktorá na rozdiel od slovenskej má právomoc prijímať legislatívne zmeny v prospech politických väzňov nariadeniami bez schválenia parlamentom. Po necitlivých krokoch pravicových primátorov, ktorí rušili pre politických väzňov bezplatné cestovné v MHD, ako napríklad bývalá primátorka Prešova nominovaná KDH, sa diskriminácia slovenských politických väzňov ešte viac prehĺbila prijatím zákona č. 365/2020 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 1. 1. 2021 mení a dopĺňa zákon č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

V mene členov nášho združenia a väčšiny politických väzňov sa z tohto dôvodu obraciam na Vás so žiadosťou o iniciovanie vládneho návrhu legislatívnych zmien, ktoré by odstránili antisociálnu diskrimináciu spôsobenú prijatím tohto zákona vládou Igora Matoviča na základe politickej objednávky ortodoxno-kresťanskej frakcie OĽaNO, ktorej cieľom bolo rozšíriť skupinu oprávnených osôb tzv. veteránov protikomunistického odboja v zmysle § 6 a zákona č. 219/2006 Z.z. o členov reholí, ktorí boli internovaní viac ako tri mesiace v centralizovaných kláštoroch.

Prijatie zákona č. 365/2020 Z.z. neguje samotnú podstatu a zámer zákona č. 274/2007 Z.z. zo dňa 18. mája 2007 o príplatku k dôchodku politickým väzňom, ktorým Slovenská republika reagovala na nariadenie vlády Českej republiky zo dňa 21. 10. 2005 č. 622/2004 Sb., o poskytovaní príplatku k dôchodku a zmierneniu niektorých krívd spôsobených komunistickým režimom v oblasti sociálnej.

1. Zákon č. 274/2007 Z.z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom priznával nárok na príplatok k dôchodku vo výške 60 Sk za každý mesiac obmedzenia slobody všetkým oprávneným osobám v zmysle zákona o súdnych rehabilitáciách č. 119/90 Zb.
2. Následne dňa 2. 7. 2008 prijatá novela zákona č. 274/2007 Z.z. priznala nárok aj príslušníkom vojenských táborov nútených prác a občanom protiprávne násilne odvlečeným NKVD do pracovných táborov zriadených na území býv. ZSSR, na ktoré sa vzťahoval zákon č. 319/1991 Zb. Zákon Slovenskej národnej rady o zmiernení niektorých majetkových a iných krívd a o pôsobnosti orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v oblasti mimosúdnych rehabilitácií.
3. Sirotské v zmysle zákona č. 274/2007 Z.z. pre deti násilne odvlečených NKVD, ktorým rodičia zahynuli na území býv. ZSSR, bolo priznané až po súdnych sporoch zo sociálnou poisťovňou a podaní návrhu novely vtedajším generálnym riaditeľom Sociálnej poisťovne Ing. Dušanom Muňkom, ktorý inicioval zmenu ustanovenia § 3 ods. 4 zákona č. 274/2007 Z.z. tak, že sa slovo „usmrtený“ nahrádza slovom „zomretý“. Zmena bola prijatá za vlády strany Smeru doplnením zákona č. 285/2009 Z.z. z 19. júna 2009 o poskytovaní príspevku účastníkom národného boja za oslobodenie a vdovám a vdovcom po týchto osobách a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
4. Ďalšou novelou zákona č. 274/2007 Z.z. prijatou 25. 6. 2019 koalíciou strán SMER, SNS a Most-Híd sa zvýšila suma príplatku zo 60 Sk na 5 eur pre všetky oprávnené osoby bez ohľadu na to, či im ÚPN priznal postavenie veterána protikomunistického odboja.
5. Prijatím zákona č. 365/2020 Z.z. zo dňa 26. 11. 2020, ktorou sa mení a dopĺňa zákon č. 274/2007 Z. z. o príplatku k dôchodku politickým väzňom sa zvýšila suma príplatku k dôchodku z 5 eur na 10 eur za každý mesiac obmedzenia slobody ale len pre držiteľov preukazu tzv. Veterána protikomunistického odboja vydaného ÚPN.

Z týchto dôvodov žiadame:

1. iniciovanie podania novely zákona č. 274/2007 Z.z. tak, aby bol príplatok k dôchodku vo výške 10 eur za každý mesiac obmedzenia slobody poskytovaný všetkým oprávneným osobám rovnako ako tomu bolo až do prijatia zákona č. 365/2020 Zb.
2. podanie novely zákona č. 219/2006 Z. z. o protikomunistickom odboji, prijatom v roku 2006, ktorý na rozdiel od zákona č. 262/2011 Sb. O účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu prijatého v roku 2011 v Českej republike nedostatočne rieši problematiku postavenia a sociálnej situácie účastníkov odporu proti komunistickému režimu.

Podmienením zvýšenia príplatku k dôchodku na sumu 10 eur za každý mesiac obmedzenia slobody a poskytnutiu jednorazového finančného príspevku vo výške 1989 eur vydaním preukazu tzv. Veterána protikomunistického odboja v zmysle zákona č. 219/2006 Z.z. Ústavom pamäti národa (ďalej len ÚPN), došlo nekompetentnými krokmi vlády Igora Matoviča nielen k prijatiu diskriminačného zákona ale aj traumatizovaniu a spôsobenou krívd obetiam komunistického režimu a stalinských gulagov zmenou metodiky a arbitrárnym postupom pri výklade zákona č. 219/2006 Z.z. zo strany ÚPN o čom uvádzame podrobnosti v odôvodnení.

Odôvodnenie:

I.

Hlavným dôvodom pre prijatie zákona č. 365/2020 Z.z. bola požiadavka kresťansko-ortodoxného krídla OĽaNO - bývalých členov KDH vedených Annou Záborskou, ktorí kandidovali na kandidátke OĽaNO, rozšíriť skupinu oprávnených osôb pre priznanie príplatku k dôchodku politickým väzňom podľa zákona č. 274/2007 Z.z. o členov a členky reholí, ktorí boli po zrušení reholí, dočasne internovaní v centralizovaných kláštoroch, keďže tieto osoby neboli odsúdené a nevzťahoval sa na nich zákon o súdnych rehabilitáciách č. 119/1990 Zb. Z tohto dôvodu bývalá Matovičová vláda v programovom vyhlásení uviedla, že presadí plošné zdanenie výsluhových dôchodkov bývalým funkcionárom KSČ a príslušníkom komunistickej Štátnej bezpečnosti sadzbou 50 % a zo získaných zdrojov navrhne vyplácanie osobitných príplatkov k dôchodkom pre politických väzňov, resp. ich manželky a manželov.

V rozpore s programovým vyhlásením vlády však poslanci Národnej rady následne schválili, aby jednorazový príplatok k dôchodku v symbolickej výške 1 989 eur a príplatok k dôchodku vo výške 10 eur za každý mesiac obmedzenia slobody poberali len tí politickí väzni alebo ich príbuzní, ktorým ÚPN vydal preukaz veterána protikomunistického odboja.

Zákon 365/2020 Z.z. rozšíril okruh oprávnených osôb pre poberanie príplatku k dôchodku aj o kňazov a rehoľníkov, ktorí boli najmenej tri mesiace internovaní v centralizovaných kláštoroch.

Z ekonomických dôvodov účelovo nenavrhli, aby sa príplatok k dôchodku zvýšil všetkým oprávneným osobám tak, ako tomu bolo po prijatí zákona č. 274/2007 Z. z.

Ústavný súd predbežným opatrením rozhodol o pozastavení účinnosti zákona č. 283/2021 o odobrátí nezaslúžených benefitov predstaviteľom komunistického režimu z dôvodu retroaktivity a princípu kolektívnej viny na čo naše združenie neúspešne upozorňovalo predkladateľov zákona č. 365/2020 Z.z. Navrhovali sme namiesto retroaktívneho znižovania výsluhových dôchodkov dorovnanie dôchodkov politických väzňov na úroveň dôchodkov bývalých funkcionárov KSČ a príslušníkov ŠtB.

Týmto sa zámer Matovičovej vlády - vyplácanie príplatkov k dôchodkom politických väzňov zo zdrojov z odobratých benefitov predstaviteľov komunistického režimu nenaplnil a obeť sa stali samotní politickí väzni, ich pozostalí a rodinní príslušníci.

II.

1. Po nadobudnutí účinnosti zákona č. 365/2020 Z.z. a neočakávanom náraste počtu žiadateľov ÚPN, zrejme na podnet ministerstva financií, v snahe znížiť počet žiadostí a tým aj finančné náklady štátu zmenil kritéria pre priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja v rozpore s ustanovením § 6 zákona o protikomunistickom odboji neprípustnou retroaktivitou, ktorá je porušením základných princípov právneho štátu. Týmto ÚPN arbitrárne porušuje nielen zákon o protikomunistickom odboji ale aj samotný zákon č. 553/2002 Z.z. o pamäti národa. **Preambula zákona o pamäti národa, stanovila povinnosť nášho štátu, (ktorý zastupuje ÚPN) urobiť zadost' všetkým, ktorí boli poškodení štátom, čo porušoval ľudské práva a vlastné zákony.**
2. O žiadostiach o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja už nerozhodovala komisia zložená aj zo zástupcov občianskych združení zastupujúcich politických väzňov tak ako tomu bolo v minulosti ale ÚPN určení zamestnanci.

3. ÚPN nad rámec a v rozpore so zákonom o protikomunistickom odboji č. 219/2006 Z.z. na základe arbitrárneho výkladu zákona začal pri vybavovaní žiadostí lustrovať účastníkov súdnych a mimosúdnych rehabilitácií a po prieťahoch, trvajúcich aj dva roky zamietat' žiadosti v prevažnej časti pod zámienkou nepreukázania aktívneho obdobia protikomunistického odboja trvajúceho minimálne 12 mesiacov. Týmto postupom ÚPN neguje zmysel zákona o súdnej a mimosúdnej rehabilitácii, ktorý priznáva rehabilitovaným plné morálne zadost'účinenie.
4. ÚPN od účinnosti zákona o protikomunistickom odboji v roku 2006 až do roku 2021 v zmysle ustanovenia § 6 zákona č. 219/2006 Z.z. priznával postavenie veterána protikomunistického odboja, vrátane in memoriam, všetkým žiadateľom z radov rehabilitovaných politických väzňov, príslušníkov PTP a násilne odvlečených do pracovných táborov na území býv. ZSSR, ktorí o to požiadali ak pre priznanie neexistovala preukážka uvedená v § 9 zákona č. 219/2006 Z.z. Okrem morálneho zadost'účinenia jediným benefitom pre držiteľa preukazu veterána protikomunistického odboja až do účinnosti zákona č. 365/2020 Z.z. bol v tom čase nárok na poskytovanie rekreačnej a kúpeľnej starostlivosti na základe žiadosti podanej Vojenskému úradu sociálneho zabezpečenia.
5. V priebehu roka 2021 ÚPN začal traumatizovať žiadateľov, často vo vysokom veku a príbuzných, ktorých rodinní príslušníci boli rehabilitovanými politickými väzňami, usmrtenými pri pokuse o útek cez hranice alebo zahynuli v stalinských gulagoch, zasielaním výziev s požiadavkou preukázania aktívnej protikomunistickej činnosti v dĺžke 12 mesiacov, čo vzhľadom na vyše 75 ročný časový odstup bolo v prípade násilne odvlečených nemožné získať alebo zabezpečiť z archívov NKVD. Keďže túto požiadavku nebolo možné splniť, ÚPN žiadosti zamietal, pričom v odôvodneniach zaslaných žiadateľom vo viacerých prípadoch dehonestoval obeť, ktoré zahynuli v pracovných táboroch vytrhávaním skutočností z kontextu spisov o ich členstve v politických stranách pôsobiacich na Slovensku v rokoch 1938 - 1989 bez možnosti vyjadrenia sa žiadateľov k týmto obvineniam.
6. ÚPN v rozpore so zákonom č. 219/2006 Z.z. aplikoval ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o protikomunistickom odboji, teda podmienku vykonávania odbojovej činnosti minimálne v dĺžke 12 mesiacov, **ktorá sa nevzťahovala na politických väzňov uvedených v ustanovení § 6, ktorí boli ex lege automaticky veteránmi protikomunistického odboja.** Táto podmienka ako vyplýva zo samotného znenia zákona § 4 ods. 2 sa vzťahuje len na účastníkov protikomunistického odboja, teda žiadateľov, ktorí neboli rehabilitovaní, neboli vo vojenských pracovných táborov a neboli protiprávne násilne odvlečení NKVD do býv. ZSSR. Navyše je nepopierateľné, že pobyt vo väzení alebo v pracovnom tábore bol závažnou traumou s poškodeným zdravím alebo smrťou ako to vyplýva z ustanovenia § 4 ods. 3 zákona č. 219/2006 Z.z. podľa ktorého sa v tomto prípade k odseku 2 § 4 neprihliada.
7. Porušenie zákona a účelovosť postupu ÚPN potvrdzuje odpoveď generálneho riaditeľa právnej sekcie Ministerstva spravodlivosti SR Mgr. Matúša Sopatu č. 11951/2022/142 zo dňa 20. 6. 2022 **Z uvedenej odpovede citujeme:** *Z ustanovenia § 6 zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji nevyplýva, že by podmienkou preto, aby osoba bola považovaná za politického väzňa ako účastník protikomunistického odboja, musela preukázať aktívny odpor proti komunistickej moci verejnými občianskymi postojmi alebo činmi odporu počas 12 mesiacov. Osobitne ani politickí väzni, ktorí boli v období rokov 1948-až 1946 civilnými osobami protiprávne násilne odvlečenými do bývalého Zväzu sovietskych socialistických republík a do táborov, ktoré mal bývalý Zväz sovietskych socialistických republík zriadené v iných štátoch.*

III.

1. Štatistiky vydaných rozhodnutí potvrdzujú, že od 1. 1. 2021 Ústav pamäti národa selektovaním odporcov a obetí komunizmu, v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania a antidiskriminačným zákonom, arbitrárne uprednostňoval pri priznávaní postavenia veterána protikomunistického odboja členov reholí, ktorí neboli pre svoje konanie odsúdení ale len dočasne internovaní po zrušení reholí a na druhej strane, **v rozpore s účelom zákona o protikomunistickom odboji za veteránov protikomunistického odboja nepovažuje tých, ktorí proti komunizmu skutočne aj bojovali so zbraňou v ruke ako účastníci zahraničného odboja v zmysle ustanovenia § 8 písm. b.** z čoho logicky vyplýva, že účastník zahraničného odboja proti komunizmu, ktorý v súvislosti s tým zomrel je ex lege veteránom protikomunistického odboja.
2. Týmto postupom ÚPN spochybnil inštitút veterána protikomunistického odboja tým, že za veteránov považoval členov reholí, ktorí neboli ani odsúdení a podľa náboženského presvedčenia sa ani nemohli zúčastniť aktívneho odboja proti komunistickému režimu. V rozpore s tým, za veteránov protikomunistického odboja nepovažoval, účastníkov zahraničného odboja v rokoch 1946-1954 v Indočíne alebo násilne odvlečených, ktorí zomreli počas transportu alebo v pracovných táboroch označených GULAG.
3. Ako dôkaz v prílohe predkladáme rozhodnutie ÚPN č. sp. ÚPN-K-2023-01919 zo dňa 20. 11. 2023, ktorým na základe žiadosti o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja in memoriam ÚPN nepriznal postavenie veterána protikomunistického odboja in memoriam nebohému - Štefanovi Hriňovi, nar. 29. 4.1929, ktorý emigroval po komunistickom prevrate 3. 4. 1948 a ako príslušník Francúzskej cudzineckej légie padol 7. 10. 1950 pri bojových operáciách v Indočíne. ÚPN priznal menovanému len postavenie účastníka protikomunistického odboja in memoriam a vydal mu preukaz účastníka protikomunistického odboja č. 1325.
4. Nakoľko ÚPN nepostupoval v súlade s ustanovením § 11 písm. b. zákona č. 219/2006 Z.z., podľa čl. 1, *v konaní o priznaní postavenia veterána protikomunistického odboja in memoriam postavenie veterána protikomunistického odboja in memoriam možno priznať účastníkovi protikomunistického odboja, ktorý zomrel*, a ÚPN v rozhodnutí nezdôvodnil prečo nepriznal Štefanovi Hriňovi postavenie veterána protikomunistického odboja, žiadateľka pani Eva Šimčisková podala dňa 10. 1. 2024 ministerstvu spravodlivosti SR žiadosť o preskúmanie rozhodnutia ÚPN.

IV.

Arbitrárnym výkladom zákona č. 219/2006 Z.z., v rozpore so zákonom č. 652/2011 Sb. č. 262/2011 Sb. o účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu prijatým v Českej republike, ÚPN ignoruje problematiku sociálnej situácie účastníkov odporu proti komunistickému režimu a ich príbuzných.

1. Dôkazom je prípad Anny Jablonovskej, dcéry účastníka boja za národné oslobodenie a partizána Pavla Lučanského, ktorý bol v roku 1952 odsúdený k 18 rokom väzenia na následky ktorého zomrel 18. 7. 1975.

2. **Rozhodnutím krajského soudu v Banské Bystrici, sp. zn. 1 Rt 119/90, ze dne 08. 11. 1990 bol rozsudok z roku 1952 zrušený v celom rozsahu a Pavol Lučanský bol plne rehabilitovaný.**
3. Keďže jeho dcéra Anna Jablonovská, ktorá v tom čase pracovala v Českej republike nemala vedomosť o tom, že je oprávnená požiadať ministerstvo spravodlivosti o odškodnenie v lehote troch rokov, nebolo jej z dôvodu zmeškania lehoty priznané odškodnenie za otca. Ako invalidnej dôchodkyni jej bol priznaný hanebný dôchodok v SR vo výške 24 eur.
4. 28. 10. 2021 sme preto odoslali úradu vlády, ministerstvu spravodlivosti a ministerstvu práce a sociálnych vecí žiadosť o novelu zákona o súdnej rehabilitácii č. 119/90 Zb. pre obete, ktoré pre účelové obmedzenie trojročnej lehoty na podanie žiadosti neboli odškodnené a novelu zákona o sociálnom poistení a zmene podmienok pre priznanie minimálneho dôchodku. V predmetnej žiadosti bol uvedený prípad pani Anny Jablonovskej, dcéry účastníka SNP a neskôr politického väzňa Pavla Lučanského, ktorej Slovenská republika priznala dôchodok vo výške 24 eur. Žiadosť, vtedajšia ministerka spravodlivosti Mária Kolíková odignorovala a rovnako sa zachoval aj jej nástupca Viliam Karas a minister Milan Krajniak. Podrobnosti o tomto prípade sú uvedené na webovej stránke <http://www.szcpv.org/21/jablonovska.html>
5. Pani Anna Jablonovská v snahe o zvýšenie dôchodku, keďže jej Ministerstvo spravodlivosti pre zmeškanie lehoty nepriznalo odškodnenie za otca, podala dňa 29. 10. 2021 ÚPN žiadosť o priznanie postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja in memoriam. Po opakovaných urgenciách a sťažnostiach na priet'ahy dostala po dvoch rokoch rozhodnutie ÚPN č. sp. ÚPN-K 2023/OO503 zo dňa 25. 8. 2023, ktorým ÚPN jej žiadosť zamietol. ÚPN postavenie účastníka a veterána protikomunistického odboja nebohému Pavlovi Lučanskému nepriznal z dôvodu údajnej prekážky podľa § 9 zákona č. 219/2006 Z.z., ktorou malo byť jeho členstvo v KSS od roku 1945 až do jeho zatknutia v roku 1952 a funkcia sudcu z ľudu v Čadci v rokoch 1948-1951.
6. **ÚPN v rozhodnutí nezdôvodnil prečo nevyužil ustanovenie § 11. ods. (5) *V odôvodnených prípadoch môže Ústav pamäti národa vydať preukaz podľa odseku 3, aj ak jestvuje prekážka podľa § 9. Môže tak urobiť vtedy, ak intenzita odboja proti komunizmu bola zjavne rozsiahlejšia a dlhodobejšia než existencia prekážky podľa § 9.*** ÚPN v odôvodnení nebohému Pavla Lučanského, napriek tomu, že bol odsúdený komunistickým režimom za údajné vyzvedačstvo k 18 rokom, účelovo a krajne necitlivo dehonestoval čo spôsobilo jeho dcére ďalšiu traumu. Pavol Lučanský bol pri tom preukázateľne vystavený fyzickému a psychickému násiliu počas väzby čo sa neskôr prejavilo na jeho zdravotnom stave keď zomrel na rakovinu žalúdka. ÚPN v rozhodnutí dokonca uvádza, že Pavol Lučanský nevykonával odbojovú protikomunistickú činnosť minimálne v dĺžke 12 mesiacov. ÚPN pri prejednaní žiadosti subjektívne aplikoval princíp kolektívnej viny voči členom Komunistickej strany, bez ohľadu na to, že medzi nimi boli čestní ľudia.

V.

Na základe uvedených skutočností navrhujeme iniciovanie novely zákona č. 219/2006 Z.z. o protikomunistickom odboji.

1. **Navrhujeme ustanovenie § 8 Zahraničný odboj doplniť o písm. c) Účastníkom protikomunistického odboja je československý občan, ktorý v rozhodnom období bol príslušníkom ozbrojených zložiek, ktoré sa zúčastnili boja proti komunistickej expanzii**

2. **Navrhujeme ustanovenie § 10 Práva účastníkov protikomunistického odboja** doplniť o odsek (3) v znení. *Účastníkovi zahraničného odboja podľa § 8 písm. c) prináleží postavenie veterána protikomunistického odboja*
3. **Navrhujeme, aby bola daná možnosť podať žiadosť ministerstvu spravodlivosti SR o priznanie odškodnenia účastníkom rehabilitácie podľa zákona č. 119/1990 Sb. oprávnenými osobami, ktoré o to nepožiadali v trojročnej lehote do roku 1994.**
4. **Navrhujeme, tak ako v Českej republike po prijatí zákona č. 262/2011 Sb. O účastníkoch odboje a odporu proti komunizmu v ustanovení § 11 Rehabilitácia, aby súd na návrh zrušil trest uložený za trestný čin na ktorý sa nevzťahovala rehabilitácia podľa zákona č. 219/1990 Sb. o súdnej rehabilitácii, (tzv. zostatkové tresty), ak sa preukáže v konaní, že konanie odsúdeného bolo vedené s úmyslom oslabiť či narušiť alebo inak poškodiť komunistickú totalitnú moc v Československu alebo k tomu vytvoriť prostriedky. Návrh možno podať najneskôr do 5 rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Pre účely tohto konania a následného odškodnenia sa primerane použije ustanovenie § 4 zákona č. 219/1990 Sb. O súdnej rehabilitácii. Náhrada sa vypláť v hotovosti. Toto ustanovenie sa nevzťahuje na trestné činy spáchané z nízkych alebo nečestných pohnútok.**
5. Ako potvrdzuje prípad dnes už nebohého Ing. Petra Ch., ktorý bol zamestnancom ÚPN a niekoľko mesiacov aj predsedom Konfederácie politických väzňov Slovenska, ÚPN mu priznal postavenie veterána protikomunistického odboja hoci sa ako vyšší dôstojník ČSLA dopustil trestného činu vyhýbania sa služby v armáde z nepolitických dôvodov, teda preukázateľne z dôvodu zamietnutia jeho žiadosti o prevelenie na Slovensko z dôvodu choroby matky a preukázateľne nespĺňal podmienku aktívneho protikomunistického odboja v dĺžke minimálne 12 mesiacov. Aby sa zamedzilo obdobným prípadom, kedy ÚPN priznával postavenie účastníka a veterána protikomunistického odboja v rozpore so zákonom č. 219/2006 Z.z. a na druhej strane žiadateľom s tzv. zostatkovými trestami, nespádajúcimi pod rehabilitáciu, ktorí sa aktívne zapojili do odporu proti komunizmu žiadosti zamietal z dôvodu prekážky podľa § 9, písm. b. s zdôvodnením, že ich konanie by bolo trestné aj podľa súčasných zákonov, navrhujeme, aby bol ÚPN zo zákona v prípade nepriznania postavenia účastníka a veterána protikomunistického odboja v rozhodnutí povinný zdôvodniť prečo v prípade prekážky uvedenej v ustanovení § 9 (funkcia v KSS, spolupráca s ŠtB a pod.), nevyužil ustanovenie § 11. ods. (5) ***V odôvodnených prípadoch môže Ústav pamäti národa vydať preukaz podľa odseku 3, aj ak jestvuje prekážka podľa § 9. Môže tak urobiť vtedy, ak intenzita odboja proti komunizmu bola zjavne rozsiahlejšia a dlhodobejšia než existencia prekážky podľa § 9.***
6. Z dôvodu zneužívania ustanovenia § 11 ods. (5), kedy bolo v individuálnych prípadoch priznané postavenie veterána protikomunistického odboja aj v prípade vedomej spolupráce s ŠtB navrhujeme, aby ÚPN využíval ustanovenie § 11 ods. (5) ak existuje prekážka pre nepriznanie postavenie účastníka protikomunistického odboja podľa § 9 písm. c) ods 2. ***ak bol účastník evidovaný v materiáloch Štátnej bezpečnosti ako rezident, agent, držiteľ požičaného bytu, držiteľ konšpiračného bytu, informátor alebo ideový spolupracovník Štátnej bezpečnosti, len v prípadoch ak bol účastník evidovaný ako vedomý spolupracovník ŠtB pred zatknutím a odsúdením. (Je všeobecne známe, že viacerí politickí väzni, ktorí sa stali dokonca aj predsedami združení zastupujúcich politických väzňov vedome spolupracovali s ŠtB až po prepustení z väzenia).***
7. Navrhujeme, aby oprávneným osobám, ktorým ÚPN vydal preukaz účastníka protikomunistického odboja (členom Charty 77, členom tajnej cirkvi, disentu a pod), ktorých

dôchodky sú preukázateľne nízke, bolo priznané finančné zadost'učinenie formou zvýšenia dôchodku obdobne ako sa to v súčasnosti pripravuje v Českej republike po vyhlásení hladovky členmi Charty 77.

V prípade záujmu poskytneme rozhodnutia vydané ÚPN vrátane podaných urgencií, sťažností na priesťahy a žiadosti o preskúmanie rozhodnutí.

S úctou

Za Svetové združenie bývalých politických väzňov
František Bednár – predseda

Prílohy:

1. Rozhodnutie ÚPN č. sp. ÚPN-K-2023-01919 zo dňa 20. 11. 2023 vrátane žiadosti o preskúmanie rozhodnutia zo dňa 10. 1. 2024
2. Stanovisko generálneho riaditeľa právnej sekcie Ministerstva spravodlivosti SR Mgr. Matúša Sopatu č. 11951/2022/142 zo dňa 20. 6. 2022